

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

<i>Helyben lakók havi:</i>	
Éves ár	8 fr. — kr.
Fél éves	4 — —
Negyed éves	2 — —
<i>Távolról postán küldve:</i>	
Éves ár	9 fr. — kr.
Fél éves	4 — 50
Negyed éves	2 — 25

Egyre szám ára 4 fr.

A havi és a féléves ártalánba és Gross G. József ábratárába.

HIRDETÉSEK dírtétele: Brassóban a kiadóhivatalban Kolostor-u. 28. sz. a., — Budapest: Erdstein Bernát, Goldberger A. V., Mezei A., Schwarz Gy., — Bécsben: Dannenberg Hasenstein és Vogler, Schick Henrik, — Berlinben: Mosse Rudolf, Frankfurtban: Duale G. L. és Társa, — Hamburgban: Károly és Liebmann úrak hirdetési irodájában.

Főszerkesztő:

Dⁿ WEISZ IGNÁCZ ügyvéd.

Szerkesztői iroda:

Brassó, Lejzler 10. sz. alatt, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézandók. Kéziratok vissza nem adandók.

Földes szerkesztő:

Dⁿ FISCHER ÁKOS ügyvéd.

BRASSÓ

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Bérmertől kezdve nem fogad latnok el.

HIRDETÉSI DÍJA:

3 hasznos görönd-arc v. annak helye 7 kr. Nagyobb és több-szori hirdetésnél kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. bérletdíj fizetendő.

Nyitási költségre nap 15 kr

Hirdetést és nyitást csak akkor díja előre fizetendő.

A közigazgatási reform és gr. Zay Miklós.

Gróf Zay Miklós, a ki a közigazgatás államosításának ellensége, a Hazánk* egyik vezérékékben kifejezték adva az államosítási törekvésekkel szemben ellenszenvének, különösen azt emeli ki és igazságszerűen erősíteni, hogy a közigazgatás államosítása a nemzetiségi igazgatás megszűntetésére, a nemzetiségi kikötésére sokkal kevésbé lesz alkalmas, mint a jelenlegi vármegyei önkormányzat.

A gróf ur elmékedési közben a többek között azt írja, hogy „nálunk a viszonyok még mindig olyanok, hogy nemzetiségi vitéken a közigazgatási tisztviselőnek politizálnia kell, hogy az államszemet építésben, annak ellenségeit sokkalban tartassa, annál is inkább, mert a magyar közpárti-koos-ostály legnagyobb része elpusztult. Állami tisztviselő, ki csupán közigazgatást és a hivatalból azt, a szolgálatot teljesíteni nem fogja, melyet egy vármegyei bírók, egy választott tisztviselő teljesít. Azokat a panaszokat tessék majd meghallgatni, ha csuknyán reánk száll az állami közigazgatás mennyi áldása, melyeket a nemzetiségek az idegenből odakerült, a viszonyokkal csak félig ismerős tisztviselőket ellen világgá fognak körtülni, pláne, ha ezek majd politizálni kezdenek. Igen közvetlen tapasztalatból mondhatom, hogy nincs gyűlöletesebb, mint mikor a bürokrata politizál és nem bírva egyéb befolyással, az aktívák viszi bele politikáját, mert minden igazi bürokrata kiesény, széknás és egyoldalú, az ember

az ő számára nem ember, csak rubrikákba való anyag, a melyre bizonyos paragrafusokat így vagy amúgy alkalmazni lehet. A nemzetiségi igazgatókat pontos evidenciájában fognák tartani, hosszú jelentéseket fognának írni, azt elbizsmeg, de hogy a magyar államszeme, az a feltételt gyermek elveszne a sok tudós bába közt, az is valószínű . . .”

Zay gróf ur tehát abból a biztos és csalhatatlan feltételekből indul ki, hogy ha a közigazgatás államosítani fog, akkor minden vármegyében idegenből fog majd a kormány hivatalnokokat illetve tisztviselőket kinevezni, a kik a vármegye vagy vidék viszonyait nem fogják ismerni, a kik csak közigazgatási és a hivatalban által fognak, de nem fognak politizálni, a minek következtében azután az államszeme — a magyar államszeme — elpusztul, elvesz örökre.

Hogy honnan veszi a gróf ur azon feltételest, hogy a közigazgatás államosítása esetén a kormány mind idegenből fogja a tisztviselőket kinevezni, nem kutatjuk, a mint nem kutatjuk azt sem, hogy miért telerözi fel a gróf ur a kinevezendő tisztviselőket, hogy nem fognak politizálni, mert tisztában vagyunk azzal, hogy a gróf ur csak azon feltételestől indulhatott ki, hogy az államosítás után a kormány majd Ausztriából és Csehszorgából fog tisztviselőket behozni és a vármegyékbe kinevezni, mert hiszen csak ilyen eljárás mellett telerözi fel, hogy a kinevezett tisztviselőket nem fognak politizálni, nem fognak a vármegye lakosságával érintkezni, hanem csak hivatalnokoskodni, közigazgatászkodni fognak.

Mert hogy a gróf urat ezen feltételest vezethette csak, legjobban bizonyítja azon állítása, hogy a kinevezett tisztviselők a nemzetiségi igazgatókat pontos evidenciájában fognák tartani*, tehát jó szpiczi szolgálatot fognának tenni s „hosszú jelentéseket fognának tenni”, tehát jó denunciations lesznek, a mire magyar ember nem képes!

Sajnálats, nagyon sajnálats dolognak tartjuk, ha egy magyar ember és felsőházi tag — tudva azt, hogy Magyarországon oly sok kinevezett bíró és hivatalnok van, a kik mind jó magyarok, a kik mind a magyar államszemet szolgálják, és kiknek hazafiasága minden kétfelől felül áll, előre diszqualifikálni igyekszik egy oly hivatalnok kart, a mely még nincsen is, csak hogy a közigazgatás államosításának szükségességét mutasson ki, és hogy gróf Zay nem gondolta meg, hogy ezzel éppen a nemzetiségi igazgatóknak mily veszedelmes fegyvert ad a kezébe.

Mert hiszen az minden kétségen felül áll, hogy a gróf téved!

A közigazgatás államosítása esetén sem fog a kormány idegenből hozni tisztviselőket, mert ki fogja nevezni ésől sorban azokat, a kik már hivatal viselnek a vármegyében és a kik kellő kvalifikációval bírnak és ha ezek között nem lesz elegendő, kinevez másokat ezen megyéből, de arra, hogy „kutschereket” nevezzen ki, eset nem lehet.

És feltéve, hogy egyes tisztviselőket a központból vagy más vármegyéből fog a kormány kinevezni, — hát ezek miért ne politizálnának? Hát mióta nem politizál a

TÁRCZA.

Képek a keletről.

Ira: Veszprémi Sándor.

V. A tánczoló dörvisek és önkínzó perszák.

(Vége.)

Minden 5-10 lépés távolviszóra felkútyak ének és emek a nézők sajátosság ünnepi hangulatát, ki igen nagy számmal voltak jelen: kortik a persze követet és több európai notabilitást is láttunk.

A rend fenartatásá egy század török katonaság volt kirendelve.

Messziről tompa moraj jelent, hogy a Hasszán és Hasszain halála fölött keserő menet közeledik. Az első csoport színesen látványt nyújtott. Egy rendetlen menő haladó főrészpart élén papok jöttek taláiban, kik ugyanazon tempó szerint vorozták tenyörükkel meztelen mellüket. Minden félútnál felváltva „Hasszán”-t és „Hasszain”-t kiáltottak. Azután elkezdte a pap Ali két fának szemeitől csoszolni, fenékvé, és ugyanazon melledében válszolt a körus is.

Ezt az egyformaságát hébe-korba a résztvevő tömeg hangos siránkozás, ordítása zavargatja, s így táncol el a háttérben, egyre énekelve és jügvata.

Ugyanakkor megjelenik az előtérben egy jobbra gyermekekkel és ifjakból álló második csoport, tanúitok kíséretében, a kik majd szóval, majd körömben adnak kifejezést, fájalmunka Hasszán és Hasszain királyes halála fölött. Polytos énekkel kezd hangja el a menet a házat, hogy helyet adjon a harmadik csapatot képező ünnepelő sokaságnak.

A fáklyáknál mellett több zászló látható, köztük két fehér felirattal: „Hasszain” és „Hasszain” s több más zöld zászlóval az országnál és nap képeivel. Valami monoton muzsikaszó és trombita hangja is hallatszik.

Most a mártírok felkandozott paripáját vezetik elő. A nyereg oldalán megcsörtött pajzsok és főlőd halál kardok csak egy ragyognak a lángok fényénél.

Egy 10 hátán két vérről befecskendezett garambot láttunk; ugyanazok, melyeket Allah a mennyből küldött, hogy szármayak Hasszain meztelen verében megfüröszssek és Kerbelatba repüljenek, a hős halálát tudni adja a hívőknek.

Mindig közelebb hallatszik a trombitaszó, melyet néha a fanatikus „Hasszain” és „Hasszain” kiáltások tülhangznak. Most egy két haladéknál felidézett fel jelenik meg, rajta egy díszes koporsóval, melyben egy kis gyermek ül össze-kuporodva, a ki a gyász jeleül hamuvál hinti be magát.

Azán két hatalmas fáklya következik, majd a papok, tarka szalagokkal felpántkított botokkal kezükben; szorosan utánuk jön a tömeg, mely díszruhájukkal zenéjével és énekeivel a néző közönség felélt hangszaga.

Most már hozzatunkul nézünk végig a negyedik csoporton, az önkínzóknak, a kiknek megjelenése zajos izgalom okozott a nézők sorában.

Mintegy kétszáz ember képezett sorfalat, lassan haladva előre; mindnyájuk pusztá főről, leborotvált hajzattal. Ruhájukat egy hosszú, nyitlan fehér ing fedte, melyet derékban egy óv szorított össze; jobbukban kétféle, fényes pengőjű kardot, egy yatagant tartottak, melyely hasszain „Hasszain” és „Hasszain” kiáltások kíséretében saját fejüket vergetették, úgy, hogy homlokuk, fejük, a kard, kezük és az ing a rajtuk leaurzó vértől pirosvoltak. Eközben a többi perszák lénezőségese hallatszik, kik meztelen hátukat korbácsokkal a lénezőkkel, egy, hogy az megfellekelt a kínos útszék alatt. A papok pedig egyre nögták a tömeget a szent gyakorlatokra.

A menet lassanként elcsúszta a házat, hogy a közeli utcákon vonulhasson keresztül, s így alkalomunk van egy kis pillánsre, melyre e borzalmas pillanattól megkínzott szemünknek szélsége van.

Néhány perc múlva újra hallatszik a haragos trombitaszó, az az önkínzó menete ismét átvonul a ház udvarán,

lelő nyugdíj elvezetése lép még akkor is, ha különösen munkálopót.

Önkéntesítés az egyesületi tagok jogán és kötelezettségét mit sem változtat.

Az alapszabályok előnyével fogva bizonyára minden magánintézmény, kereskedelmi alkalmazzott, úgy maga, mint a társadalom lelki és műveltségterületén kötelességek fogja tekinteni, hogy jövője biztosítása érdekében az egyesületi kötelekbe lépjen.

(Mint értesülünk, az egyesület igazgatóságának egyik tagja legkezelebb ide jön, hogy az itt esetleg létezőtendő helyi választmány megalakulását előmozdítsa. Szerk.)

KÖLÖNFÉLÉK.

— Időjelzés aug. 31-én: Változó felhőzet enyhé, jelentékeny csapadék nélkül, később derűs.

— A király Lembergen. Mint Bécsből írták, határozottan megczófolják azokat a híreket, hogy a király Lembergen való tartózkodása alatt a monarchia külföldi követésgeinek katonai attaséi is Lembergen lesznek. Különösen meglepetést okoz Voronin orosz katonai attaséja vonatkozás, a ki semmisetre sem vesz részt a király utazásában.

— Skíta Mihály kir. jászárú ura ma kezdte meg 6. hó szibériai útját. Az itt jászárúszó vezetővel Reich Gyula albiró ur van megbízva.

— Az igazságügyminiszter beszámolója. Szilágyi Desző igazságügyminiszter megváltoztatta utótitvart, s mint pozsonyi levelezként tegnap jele lenti, a Tátrából nem megy egyszen Pozsonyba, hanem előbb Erdélybe utazik. Beszámolóját csak esztendőben végén mondja el Pozsonyban s ezt megelőzőleg meg Budapesten átvesszi Pozsony város dispózióját oklevélét.

— Földrajzi. Ma délután 1 óra 24 perccel földrendezést végezünk. 6-8 óra lakás volt észleltől gyors egyenestőlán délkeletől északnyugat felé. A földszinten a lakások meglehetősen erősek voltak, de mint többekből hallottuk, emeleti lakásokban sokkal erősebben voltak észlelhetők és sok helyen valóságos pánikot idéztek elő, sőt egy nagy-utcai család kizsádlát az udvarra.

— A városi zenekar által tegnap a „Zöld fában” rendezett „Üljömszgi osztály”-a csak egyazon közönség hallgatta és ennek is nyolczféle része idegen, nagyróbbira román volt. Pedig kiűnőben és csupa új dörögköt mutattak be a zenekar. A társulók között Popovics gordonkaművész ur vette ki a legnyilvánosabb részt.

— Parlamentis képviselők békekongresszusa. Az európai és amerikai parlamentis képviselők békekongresszusa az idén szeptember 4., 5. és 6. napján Hagában tartatik meg. Ugy, mint a megdöntö londoni, párisi, római és berlini kongresszusok, a haugin is szánál több képviselő vesz részt s azt a kérdést fogják tárgyalni hogyan lehetne a népek közt a békét fenntartani s a háborút elkerülni. A megnyitó beszédet Van Houten belügyminiszter fogja mondani.

— A városi képviselőtestület közgyűlése tegnap ismét eskü és közvélemény szabályait foglalkoztatt és azt szoromszerűen is megállapította.

— A német katolikus gyűlés esedékes. A német katolikus gyűlés elhatározta, hogy a legközelebbi katolikus gyűlést 1895-ben Münchenben tartja. A katolikus gyűlés Magyarországi ügyéhez való tekintettel ama tagjainak, kik a polgári házaságról szóló törvényjavallatot ellenzik, legelőször elismernék és esedéklátat fejezte ki, megvárja az elnökséget, hogy az elismerést Zichy Nándor grófnak táviratilag hozza tudomására.

— A holnapi Popper-hangversenyre ismétlen felhívjuk a n. e. közönség figyelmét, meg pedig nem annyira a jegyváltás tekintetében, hanem információk szerint jegy többet nem kapható, hanem hogy a hangverseny pont fél 8 óra körül kezdődik, s hogy fél 8 után a bejárás zárva lesz. Az holgyek pedig felhívhatunk a kalapokért letenni.

— Nagy a forróság még mindig a szomszéd Romániában. Egy tegnap Bukarestből érkezett előkelősként állítása szerint az árnyékban 39 fok Remunur van.

— Brassói párbaj. Ifjabb Sz. ... i ur szoromszerűen az alkalmazzott egy pincérelényb, ki azonban szerelmét nemcsak nem viszonozza, sőt egy baka önkéntes boldogítja szerelmével. Ezt ... i ur tegnapelőtt meghallotta és ugyanazon este egy tényleges és egy tartalékos pincér tanúk kíséretében lementek az x. von dögébe, hogy az önkéntes szerelmeleségét párbajra kilyhij. Az önkéntes persze egyébb dolga van most a vizsga előtt, mint hogy párbajozzon, készségesen átengedte az emleltetett Sz. ... i urnak, mivel őgy sem szereti; Sz. ... i ur e nagyfelkülsőért meghívta ellenfelet s a tanúk persze az „Imperli”-ba, hol elzinyezn megellett kikütközték Sz. ... i ur órmódban megcsókolt az önkéntest és a persze árvát adós maradt. — Így folyt le a párbaj, melyben az összes szereplők boldogultak. A kasszonyoknak megvan régi kedvese, az önkéntes jól bepezsgőzött, Sz. ... i ur boldog és a főpincér könyve egy új dubios-tétellel szaporodott (Beküldött.)

— Kolozsvárról sürgönyzik a „Gazeti”-nak aug. 9-től: R. Mihályi Tódor Deósi-úr ide érkezett. Jelenkezett ma az ügyészségnél, hogy fogászat megkezdje. Ma Vácra megy esaladótt, hogy csendőrmőster állat kísérje. Szombaton szept. 2-án kezd meg fogászat.

— Plener Lembergen. Lembergből táviratok: Plener dr. osztrák pénzügyminiszter nejével és nagy kíséretével látogatást tett a kiállítási magyar osztályában és több ízben adót kifejezést az osztály rendezése fölötti tetszésének. A miniszter az osztályban való tartózkodása alatt állandóan magyarul beszél. A miniszteri biztos helyettese loss Madarics Gyula távozását egy gyönyörű bokrért nyújtott át a miniszter nejének, melynek szolgálat a következők voltak: „Emlék a magyar pavilonból”.

— Román postastársak tanulmánytára. A román kormány megbízásából a román kir. főpostai igazgató és a posta-távolság-számvevősné főnöke több napig Budapestben időztek, hogy a magyar posta közlekedési tanulmányok. A román postastársak, a kiket Hager dr. és Mokry dr. küldözött ki, különösen megfigyelték a kézbesítő hivatal és a pályaudvarok kezelését, azonkívül a mozgó posta ügyvezetést sommis kezelését tanulmányozták a kassai távvezeték. A távvezeték a két román postafőnök nagy elismeréssel szolt a magyar posta kezelésének egyszerűségéről és megbízhatóságáról.

— Sándor király és Natalia ottani között. Mint Párisból jelentik, Garasinn ottani szer követ Sándor király megbízásából Biarritzba utazik, hogy ott elfekessze Sándor királynak Nataliával való találkozását.

— Mi lehet oka. Mi lehet oka annak, hogy a „Tribuna” olyan kurtán furesen bírált az „Asotatunna” idei közgyűléssel, hogy még a „Tribuna” is tulatit rajta? — „Jedes Warum, hat sein Darum.” Ezért mi nem firtatjuk a dolgot.

— A századik születésnap. Ritka halandó éri meg azt, hogy teljes egészében érje meg a századik születése napját. Egy Preuzler nevű berlini cipészmasteről jelentik, hogy kedden ülte meg a legbünyösebb virulás között életének századik évfordulóját. Vilmos német császár, ki az újságokból értesült a ritka esetről, porcellánra festet arczképét és 300 márkát nyújtott át a hosszúsá életét csipésznek.

— A mohácsi esztendő elfordulója. Mohács városi igazgatóság kegyeletlen ünnepelte meg a mohácsi katasztrófa háromszéves évfordulóját és a Magyar, német és horvát beszédekben fordultak a gyásznapot. Különösen Kozáry pécsi hitványr beszéde kellett nagy hatást, a ki a különböző vídéköl összeesereglett nemzelisékeket a magyar államszénhez való hűségére intette. Jól hatást keltettek az állam és egyház közti viszonyról mondott szavak, hangsúlyozva az állam és egyház közti béke szükségességét.

— Megtámadott hitleritők. A „Nord. Allg. Zig.” szerint a pekingi német követ a külügyi hívatás társasára a misszionáriusok védelmére azon ma lépéseket tett, melyekről arról értesült, hogy Dr. Schautangban a rablók két katolikus misszionáriust elfogtak. Mint ugyanezen lap értesít a misszionáriusokat augusztus elején 4000 márkát váltásáért melletti elmentek esztendőre.

— A marokkói szultán haláláról. Mint a Reuter-ügynökségnek Tangerből jelentik, a marokkói szultán haláláról ethergett hír alapatlan. A szultán lázban szenved, a mely azonban már eszikent.

— Az inyenec (Foinschecker) ezim alatt megjelent egy ml Mounierl (Regensburgi) Sthal kiadásában, mely a legelközvetetebb ny részére tartalmaz konyharazcepkeket és azt mondja Liebig hűvösítővonalát (a 17. oldalon), hogy szagra és jó leves és mártások előállítására kitűnő anyagot szolgált és minden konyhára nélkülözhetetlen. Egy későhgyi nyitvára a grenge leve és vékony mártást ors és kitűnő ízű teszi. De egy zoldásgépet ellátott tiszta vizzól egy kis kivonatnál pompás levelet készítené épgy, mint a esztendőből készített bouillon szintén egy kis kivonat alkalmazása mellett józín és ors levecsé változik.

Idegengorgalom Brassóban.

— Augustus 27-29

„Europa”-s a szálloda.

Kirschmann Vilmos Kereskedő, Bécs. Moutz Ulmann Kereskedő, Nagyvárad. Kosch Elemár földbírtokos, Budapest. Hermann Sinay utazó, Fehérvár. Pálffy Akos akadémikus, M.-Vásárhely. Pálffy Michael ügyvéd, M.-Vásárhely. Kubetz Gyula lelkész, Veszprém. Tíj Lajos lelkész, Nagyvárad. Kertész Dávid utazó, Bécs. Demeter Negeanu kereskedő, Bukarest. Alike Janko kocsigyáros, Bukarest. Gold Lipót utazó Győr. Sol Argintanu magán, Előpatak. Her. Gyula Nicolae képviselő Simaia. Klein Jakab kereskedő, Budapest. Berger Samu utazó, Budapest.

Vasúti menetrend.

I. Vonatindulások.

Budapest felől: Vegyes vonat 508 reggel Gyorsvonat (Kolozsvárról) át 245 d. u. Személyvonat 743 este. Expresszvonat (Aradon) át 1026 este.

Bukarest felől: Gyorsvonat 459 reggel. Expresszvonat 514 reggel. Vegyesvonat 11- d. e. Gyorsvonat 219 d. u.

Snaidat: Személyvonat este 618 (csak jun. 1-től, minden esztendőnkön, ünnepek és vasárnapra).

Kédi-Vásárhely felől: Vegyes vonat 450 reggel. Vegyes vonat 850 d. e. Személyvonat 310 délután.

Brassó-Bertalmót Zernst: Vegyes vonat 950 d. e. Vegyes vonat 513 d. u. Vegyes vonat 925 este.

II. Vonatértekek.

Budapest felől: Személyvonat 8- reggel. Gyorsvonat (Kolozsvárról) át 209 d. u. Expresszvonat (Aradon) át 507 reggel. Vegyesvonat 1025 este.

Bukarest felől: Személyvonat 218 d. u. Vegyesvonat 701 este. Expresszvonat 1019 este. Gyorsvonat 1037 este.

Snaidat: Személyvonat 740 reggel (csak jun. 1-től, minden esztendőnkön, ünnepek és vasárnapra).

Predalról: Személyvonat eskák pénteken 701 reggel.

Kédi-Vásárhely felől: Vegyes vonat 819 reggel. Személyvonat 150 d. u. Vegyes vonat 720 este. Zernstől Brassó-Bertalmót: Vegyes vonat 711 reggel. Vegyes vonat 119 d. u. Vegyes vonat 706 este.

A budapesti értéktőzsde árjegyzései

1894. augusztus hó 30-án.

Magyar aranyárjárdék 4%	121.65
Magyar koronárjárdék 4%	96.90
Magy. vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	126.50
Magy. vasúti kölcsön ezüsten 4 1/2%	102
K. k. vasút áll. kötv. 1876-ból	124
Magy. földhitelk. kötvény 4%	95
Isalmérsi gy. megváltási kötvény	100
Horvát-szlavon földhitelk. kötvény	96
Magy. nyeménorsországi kölcsön	152.25
Tiszszab. és szegedi sorsjegykölcsön	143
Osztrák járádek papírban	98.25
Osztrák járádek ezüsten	98.25
Osztrák járádek aranyban	122
Osztrák koronárjárdék 4%	98
1880. evi osztrák állam-sorsjegy	145
Osztrák-magyar bankrészevny	102
Magyar hitelbank-részevny	465
Osztrák hitelintézet részvény	371
Osztr.-magy. államvasút részvény	357.25
30 frankos arany (Napoleonfont)	9.87
Németbirodalmi márká	61
London vista	124.25
Páris vista	49.35
20 márkás arany	12.20

Laptulajdonos:

Dr. FISCHER AKOS.

Kiadó: A „Brassó” nyomdája.

